

Kateřina Filipov – „She or They?“ Genderov identity na mikroblogovac stránce Tumblr

Posudek vedoucího diplomov práce

Vedoucí: Tomáš Samek

Diplomov práce Kateřiny Filipov se zabývá genderovou identitou lidí, kteří se mohou cítit jako menšina uvnitř menšiny – jde o lidi v různé míře se neztotožnující ani s vtřinovmi binárními kategoriemi „muř“ – „řena“, ani s menšinovými identitami transgenderovmi, které jsou v té či on míře opět binární a nutící k dichotomii volby *bud’ – anebo*. Informanti, které zkoumá tato studie, spadjí do oblasti nebinárních totořností, v angličtině označovných porůznu jako „non-binary“, „agender“, „gender-fluid“ apod. Samotn vymezení tématu je tudř velmi cenn, neboť odborn literatura z oblasti studií rodu se jím téměř nezabývá či zabývá se jím doposud jen okrajov, a totř platí i o antropologii a sociologii genderu. I takov žijící klasici teorie genderu, k jakým patří např. Judith Butler, se tmto lidem věnují jen minimln jak v rovině empirické, tak teoretické. O to cennřší je prspěvek Kateřiny Filipov – rozřřuje totiř empirický záběr antropologie, coř je v dneřní době již velmi obtířné, neboť antropologové zkoumají kdeco a najít bílé msto na mapě antropologických bádání se podaří jen málokomu. První pochvalu zaslouř proto diplomantka za samotnou schopnost najít originální vzkumn téma.

Vzhledem k citlivosti tématu je zkoumá převřím, i kdyř ne výlučně v online prostředí mikroblogovac platformy *Tumblr*, která je téměř ideální pro vytváření nestandardních internetových komunit. Metodologicky se autorka opírá převřn o polostrukturovan rozhovory, které segmentuje do malých konverzačních výseků, jeř posléze analyzuje, vyuřívjíc přitom i některých poznatků lingvistické antropologie.

Cenn, a dlužno řici i odvřn je sebereflexivní komponenta práce, kdy výzkumník obrcí reflektor analytick pozornosti nejen na sv informanty, nbrř i na sebe: pojetí výzkumnické pozicionality povařují za jedno z lidsky nejsilnřších mst tohoto i po jiných stránkách nadprůměrného textu. Stať není jen popisem vnřřšího světa, ale i přesvdčivm dokladem o vlastním vývoji toho, kdo ten svět popisuje.

Popisované se stává nástrojem autorské transformace a zároveň ji zrcadlí. V tomto ohledu text nezůstává pozadu za nejmodernějšími postupy soudobého antropologického psaní.

Práce je strukturována logicky a vykazuje všechny známky autorského smyslu pro soustavnost, metodickou koherenci a přehlednou architekturu celku. Po obecném přehledu výzkumu genderové problematiky v současné odborné literatuře představuje online prostředí a komunikační technologie, o něž se opírá. Téma genderu je postupně probíráno z hlediska jeho vztahu k identitě, dále k tělu, jazyku a společnosti, a to vždy na základě etnografického materiálu získaného v terénu. To vše ústí ve snahu shrnout empirické postřehy i teoretické náhledy v jakýsi jednotící pohled v poslední kapitole nazvané Gender kontextuální. Zde již autorka neprokazuje pouze schopnost *analýzy* nashromážděného materiálu, nýbrž usiluje o poměrně originální *syntézu* toho, k čemu dospěla v předchozí stati.

Jazyk práce je přesný, věcný a přímý, odborně erudovaný a přitom jasný. Vyznačuje se rysem, který bych nazval drsná poctivost. Z formálního hlediska se vzácně vyskytne překlep nebo chybějící čárka, ale tento nedostatek je bohatě kompenzován přednostmi předkládané práce. Kromě těch, o nichž jsem se již zmínil, k nim patří vcelku vzácný jev: autorka vychází z nejsoučasnějšího stavu světového poznání v oblasti genderu a identity – poznání, které přetavila do hutné podoby toho nejpodstatnějšího, co pro svůj badatelský záměr potřebovala. Je zřejmé, že ve světové antropologické produkci na dané téma se orientuje s jistotou, která je na magisterské úrovni ojedinělá. Ne ve smyslu úplnosti současných teorií genderu a identity – na to by ostatně práce svým rozsahem nemohla stačit –, nýbrž ve smyslu schopnosti rozpoznat v zahraničí ty nejrelevantnější autory a autorky pro téma, které je jejím předmětem. Volba námětu i způsob jeho zpracování – tedy etnograficky fundovaná analýza využívající světovou i domácí literaturu a vcelku originální syntéza obsahující původní postřehy – to vše činí z textu Kateřiny Filipové práci přesahující běžnou úroveň u nás obhajovaných diplomových prací.

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji pro ni známku výborně.

V Praze 29. 7. 2018

Tomáš Samek